

สรุปผลการประชุม Codex Committee on Fats and Oils ครั้งที่ 21
ระหว่างวันที่ 16 -20 กุมภาพันธ์ 2552 ณ เมือง Kota Kinabalu ประเทศมาเลเซีย

การประชุม Codex Committee on Fats and Oils (CCFO) ครั้งที่ 21 มีผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศสมาชิก 35 ประเทศ องค์การที่เป็นสมาชิก 1 องค์การ และผู้สังเกตการณ์จากองค์การระหว่างประเทศ 5 องค์การ รวมทั้งสิ้นจำนวน 103 คน มีเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

1. ร่างมาตรฐานน้ำมันรำข้าว (Rice Bran Oil)

ที่ประชุมได้มีการพิจารณาเฉพาะค่ากำหนดที่ยังหาข้อยุติไม่ได้ และข้อมูลปริมาณการค้า น้ำมันรำข้าวระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันความสำคัญของข้อมูลทางการค้าที่สัมพันธ์กับความจำเป็นในการกำหนดเรื่องนี้เป็นมาตรฐานระหว่างประเทศ (world-wide standard) ซึ่งที่ประชุมได้รับทราบข้อมูลการค้า น้ำมันรำข้าวที่เสนอโดยประเทศไทยแล้ว เห็นชอบให้พิจารณามาตรฐานนี้ต่อไป ดังนี้

- คงหัวข้อ 2.1 Product Description ที่ระบุนิยามน้ำมันรำข้าวว่า “Rice bran oil (rice oil) is derived from the bran of rice (*Oryza sativa* L.)” เพื่อสอดคล้องกับข้อความที่ใช้ในน้ำมันพืชอื่นตามความเห็นของประเทศไทยและอีกหลายประเทศ

- คงค่า Fatty acid composition ของ C16:0 และ C18:2 ไว้ที่ 14-23 และ 29-40 ตามลำดับ รวมถึงคงค่า “other” desmethysterols ที่ “ND” เช่นเดิม เนื่องจากประเทศสมาชิกไม่มีข้อมูลมาสนับสนุนการขอแก้ไขค่ากำหนดดังกล่าว

- รับทราบว่า CCMAS ได้รับรองวิธีวิเคราะห์ใน annex 2 เป็น Type IV ซึ่งยังไม่ยืนยันความใช้ได้ (Validated) และขอให้ประเทศสมาชิกที่สนใจศึกษาการยืนยันความใช้ได้ที่สมบูรณ์ของวิธีดังกล่าว

ที่ประชุมมีมติเสนอร่างมาตรฐานน้ำมันรำข้าวให้คณะกรรมการ Codex (CAC) รับรองในขั้นที่ 8

2. ปริมาณแคโรทีนอยด์ในน้ำมันปาล์มที่ไม่ผ่านการฟอก

สืบเนื่องจากประเทศอินโดนีเซียขอแก้ไขค่า total carotenoids ของน้ำมันปาล์มที่ไม่ผ่านการฟอก (unbleached palm oil) จาก 500-2000 mg/kg เป็น 400-2000 mg/kg ซึ่งที่ประชุมครั้งนี้ ได้รับทราบผลการศึกษาปริมาณแคโรทีนอยด์ของประเทศอินโดนีเซียที่แสดงให้เห็นว่าปริมาณ total carotenoids ที่มีค่าต่ำเกิดจากความแปรปรวนของวัสดุเพาะและพันธุ์ปาล์มน้ำมัน แต่ปัญหาดังกล่าวไม่มีนัยสำคัญสำหรับการผลิตน้ำมันปาล์ม ดังนั้นอินโดนีเซียจึงขอยุติการเสนอแก้ไขค่าดังกล่าว

ที่ประชุมมีมติเสนอให้คณะกรรมการ Codex ยุติงานแก้ไขค่า total carotenoids ใน unbleached palm oil

3. ร่างมาตรฐานน้ำมันเมล็ดปาล์มชนิดโอเลอินและชนิดสเตียรีน

ที่ประชุมร่างมาตรฐานที่เสนอโดยประเทศมาเลเซียแล้ว มีความเห็นให้แก้ไขร่างมาตรฐาน ดังนี้

- หัวข้อ Description ให้เลื่อนลำดับหมายเลขของ palm kernel olein และ palm kernel stearin ถัดจาก “2.1.8 Palm kernel Olein” ตามลำดับ เพื่อให้สอดคล้องกัน โดยการแก้ไขดังกล่าวจะมีผลเมื่อน้ำมันทั้ง 2 ชนิดผ่านความเห็นชอบให้รวมในมาตรฐานน้ำมันพืช (Standard for Named Vegetable Oils)

- แก้ไขหัวข้อ Contaminants ของมาตรฐานน้ำมันพืชให้มีข้อความสอดคล้องกับ Format for Codex Commodity Standard

- แก้ไขค่า Fatty acid composition ของ palm kernel olein ตามข้อเสนอประเทศญี่ปุ่น ทั้งนี้ ประเทศอินโดนีเซียขอเวลารวบรวมข้อมูลเสนอปรับค่า Fatty acid composition โดยเฉพาะ C6:0, C10:0 และ C18:3 เพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

- เพิ่มค่ากำหนดปริมาณเหล็ก (Iron) เป็น 7.0 mg/kg สำหรับ palm kernel stearin แยกเป็นอีกหัวข้อหนึ่ง เนื่องจากผลการกลั่นแยกของ palm kernel oil ทำให้ได้ปริมาณเหล็กสูงขึ้นใน palm kernel stearin

ที่ประชุมมีมติเสนอให้คณะกรรมการ Codex รับรองร่างมาตรฐานในขั้นที่ 5

4. มาตรฐานสำหรับการเก็บและการขนส่งไขมันและน้ำมันบริโภค

4.1 ร่างเกณฑ์กำหนดสำหรับสารที่อนุญาตให้ใช้ก่อนขนส่งน้ำมันและไขมันบริโภค

ที่ประชุมพิจารณาร่างเกณฑ์กำหนด 4 ข้อสำหรับการประเมินสารที่อนุญาตให้ใช้ก่อนขนส่งน้ำมันและไขมันบริโภคแล้ว มีความเห็นดังนี้

- แก้ไขเกณฑ์กำหนดข้อ 1 ให้ระบุชัดเจนถึงการทวนสอบประสิทธิภาพของการทำความสะอาด

- คงข้อความเกณฑ์กำหนดข้อ 2 ไว้ แม้จะมีข้อเสนอให้ใช้การประเมินความเสี่ยงสารแทนการระบุให้สารต้องมีค่า ADI หรือ TDI เนื่องจากสารที่อนุญาตให้ใช้ในบางรายการยังไม่มีค่ากำหนดดังกล่าว แต่ที่ประชุมเห็นว่าควรคงข้อกำหนดเช่นเดิม เพราะสารที่มีค่า ADI หรือ TDI เป็นหลักให้เข้าถึงการยอมรับสาร

- แก้ไขเกณฑ์กำหนดข้อ 3 ให้ชัดเจนถึงสารที่ก่อให้เกิดภูมิแพ้ หรือสารที่มีสารก่อภูมิแพ้ปนอยู่ในขอบเขตความปลอดภัยอาหารเท่านั้น

- เกณฑ์กำหนดข้อ 4 ได้จำกัดเฉพาะปฏิกิริยาที่รู้เท่านั้น จึงจะเป็นไปตามเกณฑ์กำหนดข้อ 2-3

ที่ประชุมเห็นชอบให้นำเกณฑ์กำหนดดังกล่าวผนวกในหัวข้อ 2.1.3 Contamination ของ Code of Practice for the Transport of Fats and Oils in Bulk โดยมีการเพิ่มข้อความเกี่ยมนำเกณฑ์กำหนดทั้ง 4 ด้วย ท้ายสุดที่ประชุมมีมติเสนอร่างเกณฑ์กำหนดนี้ให้คณะกรรมการ Codex รับรองในขั้นที่ 5

4.2 ร่างรายการสารที่อนุญาตให้ใช้ก่อนขนส่งน้ำมันและไขมันบริโภคได้

ที่ประชุมได้พิจารณารายการสารที่อยู่ในขั้นที่ 4 แล้ว มีการเสนอเพิ่มสารหลายรายการ เช่น fatty acid methyl ester, 1-3 propylene glycol รวมถึง fructose ซึ่งที่ประชุมไม่สามารถหาข้อมูลได้ จึงมีมติให้เรื่องนี้กลับไปขั้นที่ 3 และเวียนเพื่อขอข้อคิดเห็นต่อไป โดยหากจะเพิ่มหรือลดรายการสารใดจะต้องมีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์มาสนับสนุน สำหรับรายการสารที่อยู่ในขั้นที่ 7 ที่ประชุมมีมติให้คงไว้ที่ขั้นเดิม

5. ร่างข้อเสนอแก้ไขปริมาณ Linolenic acid ในน้ำมันมะกอก

ในการประชุมครั้งนี้ ประเทศออสเตรเลียเสนอให้แก้ไขค่าเป็น 1.2% ตามการสำรวจของ OIC ที่พบว่าหลายประเทศที่มีค่ามากกว่า 1% แต่ไม่เกิน 1.2% ซึ่งที่ประชุมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยและได้ให้ความเห็นว่า น้ำมันมะกอกเมื่อเจือปนด้วยน้ำมันพืชชนิดอื่นแล้ว ปริมาณ linolenic acid อาจมีค่าเพียงเบ็น จึงเป็นถือเป็นค่าตรวจที่บ่งบอกถึงการปลอมปน และได้มีการเสนอข้อความที่ footnote โดยสหภาพยุโรป เสนอให้ระบุการยอมให้มีค่า linolenic acid (C18:3) สูงได้ถึง 1.1% เมื่อมีค่า stigmastadiene ไม่เกิน 0.05 mg/kg, Δ ECN42 ไม่เกิน 0.1 และ campesterol ไม่เกิน 3.5% ส่วนออสเตรเลียระบุการยอมให้มีค่า C18:3 สูงได้ถึง 1.2% เมื่อมีค่า stigmastadiene ไม่เกิน 0.05 mg/kg และ Δ ECN42 ไม่เกิน 0.1 ท้ายสุดที่ประชุมไม่สามารถหาข้อมูลได้ จึงมีมติให้เรื่องนี้กลับไปขั้นที่ 3 และเวียนขอความเห็น footnote ทั้ง 2 แบบที่เสนอโดยสหภาพยุโรป และออสเตรเลีย ให้ประเทศสมาชิกพิจารณาอีกครั้ง ก่อนพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

6. องค์ประกอบและเกณฑ์การเรียกชื่อของน้ำมันพืชที่ดัดแปรกรดไขมัน

ที่ประชุมได้พิจารณาเกณฑ์กำหนดบ่งชี้ปริมาณกรดไขมันของน้ำมันพืชประเภท modified vegetable oils และเสนอให้รับรองเป็น new work ที่จัดทำโดย working group ซึ่งมีแคนาดาเป็นแกนนำแล้ว ที่ประชุมเห็นว่า เกณฑ์ดังกล่าวยังไม่มี ความชัดเจน และอาจทำให้เกิดความสับสนสำหรับผู้บริโภค ดังนั้นเมื่อไม่ได้รับการสนับสนุนจากประเทศต่างๆ ให้ดำเนินการและพิจารณาในเรื่องนี้ต่อ ที่ประชุมจึงมีมติให้การดำเนินการในเรื่องนี้

7. การพิจารณาบทวนค่าวัตถุเจือปนอาหารในมาตรฐานไขมันและน้ำมันบริโภค

ที่ประชุมเห็นชอบตามข้อเสนอของคณะทำงานที่ให้ยกเลิกรายการวัตถุเจือปนอาหารที่ไม่มีค่า ADI และปรับปรุงข้อมูลของหมายเลข INS ให้เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้ในการประชุมได้พิจารณาแก้ไขรายการวัตถุเจือปนอาหารให้เป็นที่ยอมรับของทุกประเทศในหลายรายการ ทั้งนี้ผู้แทนประเทศไทยได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับปริมาณ tocopherols ว่าในน้ำมันบางชนิดอาจมีค่าดังกล่าวจากธรรมชาติ ซึ่งสูงกว่าที่ได้กำหนดค่า ML ไว้แล้ว และอาจทำให้เกิดความสับสน ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเรื่องนี้ว่า ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นกับสารที่เป็นวัตถุเจือปนอาหารตามธรรมชาติทุกตัว ดังนั้น ค่าปริมาณสูงสุดของวัตถุเจือปนอาหารที่ใช้ (ML; Maximum Use Level) ระบุถึงค่าที่ได้จากการใช้ (use) วัตถุเจือปนอาหารนั้น จึงเพียงพอต่อการป้องกันไม่ให้เกิดการแปลความหมายผิดของหน่วยงานที่ปฏิบัติ

8. เรื่องอื่นๆ

8.1 การพิจารณางานที่จะดำเนินการต่อไป

ในการประชุมครั้งนี้ ประเทศสมาชิกได้เสนอจัดทำและแก้ไขมาตรฐานต่างๆ คือ

- การขอแก้ไขปริมาณ DELTA-7-STIGMASTENOL ในน้ำมันมะกอก โดยประเทศซีเรีย
- การเสนอจัดทำ “มาตรฐานน้ำมันปลา” ให้เป็นงานใหม่ โดยประเทศสวิตเซอร์แลนด์
- การเสนอทบทวน “มาตรฐานน้ำมันเมล็ดทานตะวัน” โดยประเทศอาร์เจนตินา

ซึ่งเรื่องที่กำลังมาข้างหน้า ที่ประชุมเห็นชอบให้พิจารณาเป็นงานใหม่ในการประชุมครั้งต่อไป สำหรับมาตรฐานน้ำมันถั่วเหลืองชนิดลินโนลินิกต่ำ โอเลอิคปานกลางและสูง ที่เสนอโดยประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ประชุมเห็นว่ายังมีข้อมูลด้านการค้าไม่เพียงพอ จึงไม่ได้รับการสนับสนุนเรื่องนี้ให้เป็นงานใหม่

- การปรับปรุงชื่อวิทยาศาสตร์ของ Rapeseed oil จาก “Brassica campestris” เป็น “Brassica rapa” ในหัวข้อของ “Rapeseed oil” และ “Rapeseed oil-low erucic acid” โดยประเทศแคนาดา นั้น ที่ประชุมเห็นชอบให้เสนอ คณะกรรมาธิการ Codex รับรองการแก้ไขดังกล่าว

8.2 การเป็นเจ้าภาพจัดประชุม CCFO ครั้งต่อไป

ที่ประชุมเห็นชอบให้ประเทศมาเลเซีย จัดประชุม CCFO ครั้งต่อไปในช่วงเดือนกุมภาพันธ์